

เทศน์โปรดญาติก่อนพระบวชใหม่ลาสิกขา

Preaching for Relatives Before the New Monks Ordained La Sikkha

พระสมพล ยชชาโต (คล้ายสุบรรณ)¹

PhraSompol Yachato (Klaisuban)

บทคัดย่อ (Abstract)

ความปรารถนาของพ่อแม่ในทางโลก คือ การได้เห็นลูกเป็นคนดีเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน แต่ท่านงมีที่สุดแห่งความปรารถนาอีก ก็คือ การได้เห็นลูกชายบวช อยากเกาะชายผ้าเหลืองไปสวรรค์ การตอบแทนคุณของบิดามารดา ที่ดีที่สุดก็คือการสอน การชักจูงชี้แจง ให้บิดามารดา มีศีล มีสัมมาทิฐิ บิดามารดาได้สมาทานตั้งมั่นในศีล ซึ่งก็จะเกิดขึ้นจากการได้ฟังธรรมที่พระบวชใหม่เทศน์ ญาติพี่น้องทั้งบิดามารดา จะได้ใกล้ชิดพระศาสนา มีความปิติยินดีในธรรมและศาสนามากขึ้น เรียกว่า เป็นญาติทางศาสนา ประโยชน์ต่อตัวผู้บวช ได้เรียนรู้ธรรมะ ได้ปฏิบัติจริงได้ผลจริงๆ และได้รับสิ่งใหม่ที่ดีที่สุด คือเรื่องของพระธรรม ที่ทำให้บุคคลนั้นพ้นจากความทุกข์ มีความเลื่อมใสในพระศาสนา นอกจากนี้ยังได้ชื่อว่าทำกตัญญูกตเวทิตาตอบแทนพระคุณบุพการี และการดำเนินชีวิตอย่างมีสติที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองและผู้อื่น

คำสำคัญ (Keywords): เทศน์โปรดญาติ; พระบวชใหม่; ลาสิกขา

Abstract

The wish of parents in the world is to see their children become good people and progress in their careers. But he had the greatest desire of all, which was to see his son ordained. I want to go to the island of the yellow cloth to go to heaven Rewarding your parents The best is teaching. Persuading and clarification that parents have morality, have right view, and have established their parents in the precepts which will arise from listening to the dharma preached by newly ordained monks relatives, both parents will be closer to the religion and have more joy in religion and religion, known as religious relatives benefit to the priest learned the dharma It's actually really effective. and get the best new is the matter of the Dharma that frees

Received: 2022-03-06 Revised: 2022-08-11 Accepted: 2022-08-15

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: sompon251666@gmail.com

the person from suffering have faith in religion It is also known as giving gratitude to the parents. and a conscious lifestyle that brings benefits to oneself and others.

Keywords: preaching for relatives; newly ordained monks; lasikkha

บทนำ (Introduction)

เมื่อลูกหลานได้บวชพระมีประเพณีให้พระใหม่ไปเทศน์ให้ญาติโยมบิดามารดา หรือญาติผู้ใหญ่ฟัง ก็เนื่องมาจากว่า ญาติโยมผู้หลักผู้ใหญ่ นั้น อยากจะรู้ว่าพระลูกพระหลานได้บวชมาแล้ว ศึกษาพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าบ้างหรือเปล่า ศึกษาพระธรรมวินัยบ้างไหม หรือแค่มาบวชแล้วก็นั่ง ๆ นอน ๆ ไปวัน ๆ การให้พระใหม่ไปเทศน์ให้โยมฟัง ก็เป็นการกระตุ้นให้พระบวชใหม่ ซึ่งบางรูปบางท่านก็มีเวลาบวชน้อยอยู่แล้วกรณีเป็นหนุ่มเป็นวัยรุ่น มาบวชตามประเพณีอะไรทำนองนี้ได้เร่งศึกษาธรรมะ อย่างน้อยก็เรียนรู้การเทศน์การแสดงธรรม เพื่อที่จะได้เป็นที่เลื่อมใสแก่พุทธศาสนิกชนญาติโยมว่า ไม่ได้บวชมาเปล่า ๆ แต่บวชมาศึกษาพระธรรมวินัยด้วย

เมื่อพ่อแม่หรือญาติเห็นว่าการบวชของลูกหลานไม่เปล่าประโยชน์ ก็มีความเลื่อมใสในพระศาสนา นอกจากนั้น พระบวชใหม่เองก็ยังได้ชื่อว่าทำการตอบแทนพระคุณบุพการีตามหลักที่พระผู้มีพระภาคสอนไว้ว่า การตอบแทนคุณของบิดามารดา ที่ดีที่สุดก็คือการสอน การชักจูงชี้แจง ให้บิดามารดา มีศีล มีสัมมาทิฐิ ซึ่งก็จะเกิดขึ้นจากการได้ฟังธรรมที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา จากการเทศน์ของพระบวชใหม่ เมื่อพ่อแม่หรือญาติเห็นว่าการบวชของลูกหลานไม่เปล่าประโยชน์ ก็มีความเลื่อมใสในพระศาสนา นอกจากนั้น พระบวชใหม่เองก็ยังได้ชื่อว่าทำการตอบแทนพระคุณบุพการีตามหลักที่พระผู้มีพระภาคสอนไว้ว่า การตอบแทนคุณของบิดามารดา ที่ดีที่สุดก็คือการสอน การชักจูงชี้แจง ให้บิดามารดา มีศีล มีสัมมาทิฐิ ซึ่งก็จะเกิดขึ้นจากการได้ฟังธรรมที่ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา จากการเทศน์ของพระนั่นเอง

การบวช คือ วิธีการตรงลัดที่สุดในการตอบแทนคุณผู้เป็นบุพการี หากตั้งใจบวชและฝึกฝนตนเองตามหลักพระธรรมวินัย บุญจะส่งผลถึงท่านแม้มีชีวิตอยู่หรือละโลกไปแล้วก็ตาม เป็นการปิดประตูบาป นำท่านไปสู่สวรรค์ และมีสุขในปัจจุบัน อย่างน่าอัศจรรย์ทีเดียว อาณิสสบุญแห่งชายผ้าเหลืองนี้ มีเพียงแต่จะส่งผลให้กับบิดามารดาในภพชาติปัจจุบัน

ความหมายของการเทศน์

คำว่า เทศน์ หรือการเทศน์แบบพิธีการ ในความรู้สึกส่วนใหญ่ของคนไทยมักจะเข้าใจว่าเป็นพิธีกรรมการสอนที่เป็นทางการ เน้นพิธีการ และมีรูปแบบตายตัวที่ผู้เทศน์ไม่สามารถใช้ลูกเล่นหรือใช้อุปกรณ์ เช่น ภาพหรือสื่อประสมมาใช้เพื่อประกอบการเทศน์ได้ ทำให้ในปัจจุบันพระสงฆ์ได้มีปรับเปลี่ยนวิธีการเทศน์ด้วยวิธีอื่น ๆ เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เช่น การเทศน์ในพิธีการโดยไม่ใช้สำนวนโบราณ การสอนธรรมะผ่านสื่อต่าง ๆ การแต่งหนังสือ การแต่งเพลงธรรมะ เป็นต้น (เทศน์, จากวิกิพีเดีย) ซึ่งการเทศน์ด้วยวิธีหลังจะสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากกว่า เพราะส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ทำนองแบบเทศน์พิธีการ และอาจมีुकสอดแทรกลงไปทำให้น่าสนใจมากขึ้น

บวชจึงแปลว่า ไปโดยสิ้นเชิง หรือเว้นโคนสิ้นเชิง หมายถึงไปจากความเป็นฆราวาส คือจากการครองเรือนไปสู่ความเป็นบรรพชิต คือผู้ไม่ครองเรือนโดยสิ้นเชิง โวหารที่สูงไปกว่านั้นท่านเรียกว่าไปจากโลกโดยสิ้นเชิง ความว่าละเสียจากวิสัยที่ชาวโลกเขามีกันเป็นกันโดยสิ้นเชิง การบวชมีจุดมุ่งหมายที่จะให้เกิดความรวดเร็ว และราบรื่นในการบรรลุมรรคผลนิพพาน เพราะถ้าเป็นอยู่ในเพศฆราวาสย่อมเป็นไปอย่างเฉื่อยชาหรือเถลไถล ถึงกับล้มเหลวไปก็ได้แม้ฆราวาสผู้นั้นจะมีความตั้งใจอย่างรุนแรงเพียงไร ก็ไม่วายที่จะประสบอุปสรรค อันเกิดมาจากความเป็นฆราวาสมีการต้องประกอบอาชีพหรือถูกรบกวนอย่างอื่น อันเป็นเหตุให้เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าอย่างนักบวชย่อมปลอดโปร่งจากอุปสรรคเหล่านั้น สามารถประพฤติพรหมจรรย์ให้ก้าวหน้าไปได้โดยรวดเร็วประสบผลทันตาเห็น การบวชเป็นบรรพชิต นอกจากมีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้วยังมีข้อปฏิบัติ เฉพาะที่ต้องประพฤติอีกมากมาย เพื่อปรับเปลี่ยน กาย วาจา ใจ ที่เคยชินมาแต่เดิมให้สัมผัสความดีงามในการบวชให้ได้ เริ่มจาก จิตสำนึก ของการเป็นสมณะ กิจวัตรประจำวันอาทิเช่นการบิณฑบาต กวาดวัด ทำวัตรสวดมนต์ การอุปัฏฐากอุปัชฌาย์ การเรียนพระธรรมวินัย และการบำเพ็ญเพียร เป็นต้น คำสอนสำหรับผู้บวชใหม่ เล่มนี้ พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระธรรมโกศาจารย์(หลวงพ่อดุสิต ปุทฺธสัทธาภิกขุ) เน้นหนักไปที่ผู้บวชเพียงพรรษาเดียว ปรารถนาให้ใช้เวลาอันน้อยนิดนี้เร่งปรับเปลี่ยนความประพฤติเดิม เข้าสู่ข้อประพฤติที่ทรงมีพุทธประสงค์ต่อการบรรพชาอุปสมบทของกุลบุตร ทั้งนี้เพื่อกุลบุตรจักได้สัมผัสอานิสงส์ของการบวช(พุทธทาส ภิกขุ, 2556) มีการเผยแพร่วิดีโอได้เป็นต้น พระเดชพระคุณหลวงพ่อดุสิตเทศนาถึงสาระสำคัญของการบวช กิจที่พึงประพฤติ การเล่าเรียนพระธรรมวินัย เป็นต้นไว้อย่างละเอียด เพียงพอสำหรับกุลบุตรผู้บวชพรรษาเดียวจักใช้เป็นคู่มือดำเนินชีวิตนักบวชได้ รมกาสาวพัสดุได้อย่างดียิ่ง

การตอบแทนคุณมารดาบิดาอย่างสูงสุด

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวการกระทำตอบแทนไม่ได้ง่ายแก่ท่านทั้ง 2 ท่าน ทั้ง 2 คือใคร คือ มารดา 1 บิดา 1 ดูกรภิกษุทั้งหลาย บุตรพึงประคับประคองมารดาด้วยบ่าข้างหนึ่ง พึงประคับประคองบิดาด้วยบ่าข้างหนึ่งเขามีอายุ มีชีวิตอยู่ตลอดร้อยปี และเขาพึงปฏิบัติท่านทั้ง 2 นั้น ด้วยการอบกลิ่น การนวด การให้อาบน้ำ และการตัด และท่านทั้ง 2 นั้น พึงถ่ายทอดจรรยาปัสสาวะบนบ่าทั้งสองของเขานั้นแหละ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย การกระทำอย่างนั้นยังไม่ถือว่าบุตรทำแล้วหรือทำตอบแทนแล้วแก่มารดาบิดาเลย ดูกรภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง บุตรพึงสถาปนามารดาบิดาในราชสมบัติ อันเป็นอิสริยยศในแผ่นดินใหญ่อันมีรัตน 7 ประการมากมายนี้ การกระทำกิจอย่างนั้น ยังไม่ถือว่าบุตรทำแล้วหรือทำตอบแทนแล้วแก่มารดาบิดาเลย ข้อนั้นเพราะเหตุไร เพราะมารดาบิดามีอุปการะมาก บำรุงเลี้ยง แสดง โลกนี้แก่บุตรทั้งหลาย

ส่วนบุตรคนใด

ยังมารดาบิดาผู้ไม่มีศรัทธา ให้สมทานตั้งมั่นในศรัทธาสัมปทา

ยังมารดาบิดาผู้ทุศีล ให้สมทานตั้งมั่นในศีลสัมปทา

ยังมารดาบิดาผู้มีความตระหนี่ ให้สมทานตั้งมั่นในจาคสัมปทา

ยังมารดาบิดาทรมปัญญา ให้สมทานตั้งมั่นในปัญญาสัมปทา

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ด้วยเหตุมีประมาณเท่านี้แล การกระทำอย่างนั้นย่อมชื่อว่า อ้นบุตรนั้นทำแล้ว และทำตอบแทนแล้ว แก่มารดาบิดา ฯ(ทุก. อ. 20/78/278.)

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวการกระทำตอบแทนไม่ได้ง่ายแก่ท่านทั้ง 2 ท่านทั้ง 2 คือใครคือ มารดา 1 บิดา 1 ดูกรภิกษุทั้งหลาย บุตรพึงประดับประคองมารดาด้วยบ่าข้างหนึ่ง พึงประดับประคองบิดาด้วยบ่าข้างหนึ่งเขามีอายุ มีชีวิตอยู่ตลอดร้อยปี และเขาพึงปฏิบัติท่านทั้ง ๒ นั้น ด้วยการอบกลิ่น การนวด การให้อาบน้ำ และการตัด และท่านทั้ง 2 นั้น พึงถ่ายทอดจระปัสสาวะบนบ่าทั้งสองของเขานั้นแหละ ดูกรภิกษุทั้งหลาย การกระทำอย่างนั้นยังไม่ชื่อว่าอ้นบุตรทำแล้วหรือทำตอบแทนแล้วแก่มารดาบิดาเลย ดูกรภิกษุทั้งหลาย อนึ่ง บุตรพึงสถาปนามารดาบิดาในราชสมบัติอันเป็นอิสราธิปัตย์ ในแผ่นดินใหญ่อันมีรตนะ 7 ประการมากหลายนี้ การกระทำกิจอย่างนั้น ยังไม่ชื่อว่าอ้นบุตรทำแล้วหรือทำตอบแทนแล้วแก่มารดาบิดาเลย ข้อนั้นเพราะเหตุไร เพราะมารดาบิดามีอุปการะมาก บำรุงเลี้ยง แสดงโลกนี้แก่บุตรทั้งหลาย ส่วนบุตรคนใดยังมารดาบิดาผู้ไม่มีศรัทธา ให้สมทานตั้งมั่นในศรัทธาสัมปทา ยังมารดาบิดาผู้ทุศีล ให้สมทานตั้งมั่นในศีลสัมปทา ยังมารดาบิดาผู้มีความตระหนี่ ให้สมทานตั้งมั่นในจาคสัมปทา ยังมารดาบิดาทรมปัญญา ให้สมทานตั้งมั่นในปัญญาสัมปทา ดูกรภิกษุทั้งหลาย ด้วยเหตุมีประมาณเท่านี้แล การกระทำอย่างนั้น ย่อมชื่อว่าอ้นบุตรนั้นทำแล้ว และทำตอบแทนแล้ว แก่มารดาบิดา ฯ

สุภาษิตเกี่ยวกับความกตัญญูมาเป็นเครื่องเตือนใจ ดังนี้

1. โย จ ปุตตานมสสโว โย จะปุตตานะมัตสสะโว บุตรที่เชื่อฟังบิดามารดา เป็นบุตรที่ประเสริฐ
2. สุขา มตเตยยะตา โลเก สุขา มัตเตยยะตา โลเก ปฏิบัติดีต่อบิดามารดา เป็นความสุขในโลก
3. กตญฺญโน หิ สปปุริสา กตเวทินอ คนดีย่อมเป็นผู้กตัญญูและกตเวที
4. สปปุริสญฺมิ ยทิทํ กตญฺตา กตเวทิตา การรู้คุณและตอบแทนคุณ เป็นคุณธรรมพื้นฐานของคนดี
5. ยสมิ กตญฺญตา นตฺถิ นีรตฺตา นีรตฺตา ตสฺส เสวนา ความกตัญญูไม่มีในคนใด การคบกับคนนั้นก็ไร้ประโยชน์

6. โย จ ปุตตานมสสโว บุตรที่เชื่อฟังพ่อแม่เป็นบุตรประเสริฐ(โสภณ พรโชคชัย, 2563)

เป็นการทดลองอยู่อย่างไม่มีทรัพย์สินสมบัติ อยู่อย่างต่ำต้อย พระเนตรรูปไหนที่จะบวชเพียงเดือนเดียว ก็ขอขอให้ถือเป็นโอกาสทดลองว่า จะมีชีวิตอยู่อย่างต่ำต้อย ไม่ต้องมีสมบัติเลย ทดลองการบังคับตัว บังคับจิต บังคับความรู้สึก บังคับ หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ ทดลองสละทรัพย์สินสมบัติของรัก ของพอใจ ทดลองไปทุกสิ่งทุกอย่างที่ควรทดลอง ประโยชน์ต่อตัวผู้บวช ได้เรียนรู้ธรรมะ ได้ปฏิบัติจริงได้ผลจริงๆ และได้รับสิ่งใหม่ที่ดียิ่งที่สุด คือเรื่องของพระธรรม ที่ทำให้บุคคลนั้นพ้นจากความทุกข์ ประโยชน์ต่อญาติผู้บวช ญาติพี่น้องทั้งบิดามารดา จะได้ใกล้ชิดพระศาสนา มีความปิติ

ยินดีในธรรมและศาสนามากขึ้น เรียกว่า เป็นญาติทางศาสนานั้นเอง ประโยชน์ทั้งหลายต่อสัตว์ทั้งหลาย ที่เวียนว่ายอยู่ในวัฏสงสาร และทั้งประโยชน์ต่อพระศาสนาเนื่องจากผู้บวช จะเป็นผู้เผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนแก่บุคคลทั่วไป และยังเป็นผู้สืบอายุพระศาสนาไว้ ให้คงอยู่คู่ลูกหลานคนไทยสืบไป ในเมื่อบวชได้เพียงหนึ่งเดือน มันก็จะเป็นการบวชที่มีอานิสงส์มหาศาล อย่างที่ท่านอาจารย์แต่กาลก่อนท่านพูดไว้เป็นอุปมา เพื่อการคำนวณเพราะว่าไม่อาจจะพูดเป็นอย่างอื่น คือท่านพูดว่า ให้เอาฟ้าทั้งหมดนี้เป็นเหมือนแผ่นกระดาษ แล้วภูเขาพระสุเมรุเป็นเหมือนปากกาหรือฟู่กัน ให้เอาแผ่นดินเป็นเหมือนกับหมึก เอน้ำในมหาสมุทรเป็นน้ำละลายหมึก แล้วเขียนกันให้เป็นท้องฟ้า มันก็ไม่หมดอานิสงส์ของการบวช(พระปลัดอุดร อุดรเมธี, 2550) ท่านไม่รู้ว่าจะพูดอย่างไร ก็เลยพูดไว้เป็นอุปมาอย่างนั้น ว่าการบวช ถ้าบวชกันจริงมันมีอานิสงส์มากกว่านั้น

ความปรารถนาในการบวช

ความปรารถนาของพ่อแม่ในทางโลก คือ การได้เห็นลูกเป็นคนดีเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน แต่ท่านก็ยังมิที่ สุดของที่สุดแห่งความปรารถนาอีก ก็คือ การได้เห็นลูกชายบวช อยากเกาะชายผ้าเหลืองไปสวรรค์ เพราะท่านได้ผ่านความทุกข์ยากลำบากในชีวิตมราราวามาก่อน จึงรู้ว่าชีวิตที่ผ่านมา มีแต่ทะเลสาบโหดกละ ไม่มีชีวิตใดที่จะประเสริฐไปกว่าชีวิตสมณะ ฉะนั้นเมื่อได้เกิดเป็นลูกผู้ชายทั้งที ต้องมีโอกาสบวชอย่างน้อยสักพรรษา เติมความบริสุทธิ์ให้กับตนเอง และเติมเต็มที่สุดแห่งความปรารถนาของบิดามารดาผู้มีพระคุณที่ใ้กายเนื้อเรามา นอกจากวันเกิดลูกแล้ว วันที่ภาคภูมิใจมากที่สุดของผู้เป็นพ่อและแม่ คือ วันบวชลูกนั่นเอง ท่านได้หอบอุ้มครรภ์ให้เรา เรา..ผู้เป็นบุตรก็ต้องเอาบุญบวชนี้..หอบพาท่านสู่ไปสวรรค์ เพราะไม่มีบุญใดที่จะทดแทนพระคุณพ่อแม่ได้เท่ากับการบวช ผูกฝนตนเป็นพระแท้ ดังโอวาทของพระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี หลวงปู่วัดปากน้ำว่า " ถ้าว่า จะแทนคุณมารดาบิดานะ ต่อให้ปฐพีเป็นทองคำทั้งแผ่นมอบให้บิดามารดา เป็นได้แค่กตัญญูต่อมารดาบิดา ยังไม่ใช่การตอบแทนคุณ" หรือแม้ว่าจะเอามารดาบิดาขึ้นนั่งบนบ่า ถ่ายอุจจาระ ปัสสาวะบนนั้นจนหมดอายุของลูก จะชื่อว่า แทนคุณบิดามารดาก็หาไม่ ได้ชื่อว่ากตัญญูต่อกตเวทิต่อมารดาบิดาเท่านั้น การแทนคุณที่แท้จริงนั้น คือ ทำให้มารดาบิดาที่ไม่มีศรัทธา มีศรัทธาขึ้น ไม่มีศีล ให้มีศีลขึ้น ไม่เลื่อมใส ให้เลื่อมใสขึ้น ไม่รู้จักบาปบุญคุณโทษ ให้รู้จักบาปบุญคุณโทษขึ้น

ผ้าเหลืองที่ลูกชายห่มย้อมดั่งพ่อแม่ให้เข้าวัด เมื่อถึงวัดแล้วก็ทำให้เป็นผู้มีสัมมาทิฐิ ท่านก็จะมีโอกาสมองเห็นหนทางสวรรค์ด้วยตัวท่านเอง ดังนั้น พ่อแม่ที่มีลูกชายบวชนับเป็นผู้โชคดีที่สุด ๆ มีพุทธพจน์ บทหนึ่งว่า "การสร้างอารามเสนาสนะ ปลูกต้นไม้ สร้างสะพาน บ่อน้ำ บ้านพักอาศัยเป็นทานให้เกิดประโยชน์สาธารณะนั้น บุญจะงอกเงยเกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน" นี่เป็นเพียงบุญจากวัตถุทานยังมีอานิสงส์มากมายขนาดนี้ ส่วนการได้ยกบุตรชายถวายพระศาสนา ทุกอนุวินาทีที่พระลูกชายได้อุทิศตนใช้กายเนื้อที่บิดามารดาให้มาปฏิบัติศาสนกิจและบำเพ็ญสมณธรรม เพื่อให้เข้าถึงธรรมภายในเป็นพระแท้ เป็นเนื้อนาบุญที่โลก กำลังเฝ้ารอด้วยความปลาบปลื้ม(พระมหาเสถียร สุวณฺณฐิต และพระมหาวิริยะ ธรรมสาร) บุญย่อมงอกเงยทัพบัวแก่บิดามารดา ยิ่งกว่า

สร้างวัตถุทานมากมายนัก เพราะเป็นการสร้างศาสนบุคคลไว้สืบทอดอายุ พระศาสนา ดังนั้น บิดามารดาที่มีลูกชายบวชเป็นพระแท้ในพระพุทธศาสนาจึงได้ชื่อว่า เป็นมนุษย์ที่โชคดีที่สุด

อานิสสที่ได้ฟังได้แก่ผู้อื่น ได้แก่ บิดามารดาเป็นต้นนั้น ขอนี้ย่อมหมายถึงการมุ่งตอบแทนบุญคุณของผู้มีบุญคุณ เป็นที่ตั้ง มีบิดามารดาเป็นประธานของบุคคลเหล่านั้น ๆ คนเราพอเกิดมา ยังไม่ทันจะลืมตาดูโลกได้ก็เป็นหนี้บุญคุณแก่คนทั้งหลายอย่างมากมายเหลือที่จะกล่าวได้เสียแล้ว สำหรับมารดาบิดานั้นไม่ต้องกล่าวเพราะว่าท่านมีบุญคุณเหนือเศียรเกล้าของบุตรเพียงไร ย่อมเป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของคนดี ที่จะต้องตอบแทนบุญคุณของบิดามารดา ผู้มีบุญคุณทั้งหลาย และในการตอบแทนบุญคุณนั้น ไม่มีอะไรที่จะตอบแทนดียิ่งไปกว่าการทำให้ผู้มีบุญคุณนั้น ๆ ได้รับความดี ความงามอันสูงสุด สำหรับความดีความงามอันสูงสุดนั้น ก็ไม่มีอะไรยิ่งไปกว่า การได้พ้นไปจากความทุกข์ หรือพ้นไปจากการถูกเผาผลาญของไฟกิเลสและไฟทุกข์นั่นเอง เพราะเหตุฉะนั้น บุตรที่จะต้องตอบแทนบิดามารดาจึงต้องสำนึกถึงการทำให้บิดามารดาได้รับความดี ความงามเป็นความพ้นทุกข์ก่อนสิ่งอื่นใดทั้งสิ้น ท่านผู้รู้ได้กล่าวเปรียบความข้อนี้ไว้ว่า "แม้หากจะทำการใดให้คิดว่าบิดามารดาทั้งสองอยู่บนบ่าของบุตร แล้วพุ่มพกรักษามารดาบิดานั้น ไม่ให้นาทรร้อนใจด้วยการกินอยู่บนบ่าโดยไม่ต้องลงสู่พื้นดินเลย เป็นเวลาตลอดกัปตลอดกาลป์" จึงนับว่า การบวชนี้เป็นโอกาสที่จะตอบแทนบุญคุณมารดาบิดาได้จริง ๆ แต่ทั้งนี้ ย่อมหมายถึงว่า ผู้นั้นจะต้องบวชจริง ศึกษาเล่าเรียนจริง ประพฤติปฏิบัติจริง ๆ ได้รับความแห่งพรหมจรรย์นี้จริง ๆ แล้วตั้งหน้าตั้งตาสอนผู้อื่นจริง ๆ ล้วนแต่เป็นการทำจริงไปทั้งหมดดังนี้ จึงจะมีผลเป็นการตอบแทนบุญคุณมารดาบิดาเป็นต้น

อานิสสอันจะพึงได้แก่พระศาสนา หมายความว่า แม้พระศาสนาก็เป็นสิ่งที่มิพึงจายปรุ่ แต่ง อาจจะไม่เสื่อมสูญไปได้ ถ้าหากไม่มีการปรุ่แต่งสืบทอดอายุเอาไว้ เพราะฉะนั้น การบวช จึงมีความมุ่งหมายให้เป็นการสืบอายุพระศาสนาไปด้วยอีกส่วนหนึ่งเราที่ได้บวชนี้ก็เพราะมีพระพุทธศาสนา ถ้าหากไม่มีพระศาสนา เราจะบวชได้อย่างไร เป็นสิ่งที่เข้าใจกันได้อยู่ดีแล้ว บุญคุณของพระศาสนานั้นเองที่ทำให้เราได้บวช เพราะฉะนั้นเราจึงควรตอบแทนคุณของพระศาสนา เพราะฉะนั้น เราทั้งหลายที่ได้บวช ควรจะรำลึกถึงพระคุณของพระผู้มีพระภาคเจ้า ถึงพระคุณของอุปัชฌาย์อาจารย์ ที่ได้สืบอายุพระศาสนา สืบทอดกันลงมาจนถึงพวกเรา และรำลึกถึงคุณของพระศาสนา ซึ่งเป็นเครื่องบำบัดความทุกข์ของสัตว์ได้จริง แล้วตั้งหน้าตั้งตาตอบแทนคุณพระศาสนา คุณอุปัชฌาย์อาจารย์และคุณพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยการเรียนจริงปฏิบัติจริงเป็นต้นซึ่งในที่สุดอานิสสอันนั้นก็จะได้ไปในทุก ๆ โลก ทั้งมนุษย์โลกและเทวโลกเป็นเหมือนร่มโพธิ์ร่มไทรที่คุ้มครองสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายให้ ย่อมเห็นได้ว่าเป็นการเพียงพอแล้ว(Sanook! Horoscope, อานิสสของของบวช) ที่เราจะต้องเสียสละทุกสิ่งทุกอย่าง ด้วยการอดกลั้นอดทนเพื่อให้เกิดการบวชจริง เรียนจริง ปฏิบัติจริง ได้รับผลจริง แล้วสั่งสอนสืบทอดกันไปจริง ซึ่งถือว่าเป็นอานิสสของการบวชที่ผู้บวชจะพึงได้รับ

ประโยชน์ของการเทศน์โปรด

การฟังเทศน์ฟังธรรมเปรียบเหมือนฝนที่ตกลงมา ทำให้ชีวิตของปลาเปลี่ยนไป พระธรรมเทศนาก็ทำให้ชีวิตของคนเราเปลี่ยนไปเหมือนกัน ด้วยหลักคุณธรรม 4 ประการ คือ 1) ให้ทุกคนคิด

พูด ทำ ด้วยเมตตา มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน 2) ให้แต่ละคนช่วยเหลือเกื้อกูลกันประสานประโยชน์กันในงานก็จะสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และแก่ประเทศชาติ 3) ให้ทุกคนประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสุจริต ในกติกาในระเบียบแบบแผนโดยเท่าเทียมกัน 4) ให้ต่างคนต่างพยายามทำความดี ความเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรงและมั่นคงอยู่ในเหตุในผล จะเห็นได้ว่าทรงพระราชทานโอวาทให้แก่พสกนิกรประการแรกคือให้ทุกคนคิดพูดทำด้วยความเมตตา ใครจะทุกข์ยากก็ช่วยเหลือเจือจุนอุปถัมภ์บำรุงกันตามสมควร เรามีโอกาสที่จะช่วยกันด้วยวิถีธรรมคือการสั่งสอน อบรม ผู้ใหญ่ต้องแนะนำสั่งสอนเด็ก อย่างเช่นการเล่นการพนันจะเกิดความเสียหายต้องช่วยกันสอน มีเมตตาว่า มีลูกสอนลูกมีหลานสอนหลานมีลูกน้องช่วยสอนลูกน้อง ประการที่สองการที่แต่ละคนช่วยเหลือเกื้อกูลกันในงานทั้งแก่ตนเองผู้อื่นและประเทศชาติ พระพุทธศาสนาเรียกว่า “ลาภ” สิ่งที่ได้มา ปัจจัยที่ได้มาจากภาษีของประชาชน เอาเงินจำนวนนี้ไปทะนุบำรุงชาติบ้านเมือง อย่างอภยไถ่ตนเอง ประการที่สามการที่คนประพฤติสุจริตในกติการะเบียบแบบแผนโดยเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาคกันโดยศีลกฎหมายก็ต้องมีความเสมอภาคกัน ประการที่สี่คือต่างคนต่างทำความดีของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรงอยู่ในเหตุผล หากการคิดจิตใจอยู่ในทางที่ดีที่เจริญยังมีพร้อมในกายในใจของคนไทย ก็มั่นใจว่าประเทศไทยจะดำรงมั่นอยู่ตลอดไป พระพุทธศาสนาเรียกว่า “ทิฐิสามัญญตา” คือทฤษฎีต้องมีความเห็นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต้องมีความเห็นไปทางเดียวกัน จะทำอะไรก็แล้วแต่ต้องมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน

พร้อมทั้งได้ระลึกและมุ่งกระทำความกตัญญู ที่เป็นคุณธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติ และบุคคลที่พึงอาศัยแต่ผู้อื่นอย่างเดียว โดยผู้อื่นมาอาศัยตนเองไม่ได้ ผู้นั้นเป็นชีวิตที่ไม่ประเสริฐ ไม่มีคนยอมรับ หากความจริงได้ยากเพราะเป็นผู้เอาเปรียบโลกเป็นกาฝากของโลกในปัจจุบัน โลกมีความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุไปอย่างไม่หยุดยั้งส่งผลให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปทำให้จิตใจมนุษย์ต่ำลง มีความเห็นแก่ตัว ไม่สำนึกบุญคุณ บุคคลที่มีคุณธรรมด้านความกตัญญูตกเวที จึงนับว่าน้อยลง ผลดีของการปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูตกเวที เพื่อให้ชีวิตเรามีคุณค่าท่ามกลางความเจริญด้านวัตถุ เป็นคนที่มีแต่คนรักใคร่ชอบพอ อยากคบค้าสมาคมด้วย มีคนยกย่องสรรเสริญ จึงควรปฏิบัติตนเป็นผู้มีความกตัญญูตกเวทีโดยรู้จักเห็นคุณค่า สำนึกถึงผู้มีพระคุณ และรู้จักตอบแทนผู้ที่พระคุณนั้น

ชีวิตคนดำรงอยู่ได้ด้วยต้องอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวและมีความจริงใจต่อกัน การคบมิตรในทางที่ดีที่ถูก ไม่ว่าท่านสาธุชนจะอยู่ในวัยใดก็ตามคงจะผ่านชีวิตมามากมาย ทางอีสานมีคำที่กล่าวว่า “คนใจทราชมอย่าได้เอาเป็นแบบคนใจแคบอย่าเอาเป็นฝูง คนใจสูงจึงเดินตามกัน” คนใจทราชมนิสัยใจคอไม่ค่อยดี ชอบระรานผู้อื่นใจไม่ดีทำอะไรมักผิดพลาดตลอดเวลา ดำเนินชีวิตในทางที่ผิดพลาด คนใจทราชมจะเอาแต่ตัวอย่างเดียว โลภมาก พระพุทธเจ้าตรัสว่า ความโลภเป็นอันตรายของธรรมทั้งหลาย คนใจทราชมเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี คนใจแคบอย่าได้เอาเป็นฝูงอย่าไปนับเป็นเพื่อน คนไหนเป็นคนใจแคบจะอยู่คนเดียวจะไปคนเดียวไม่เคยช่วยเหลือใคร เป็นคนใจแคบไม่ช่วยเหลือเพื่อนฝูง คนใจสูงจึงเดินตามกันคือเดิน

ในทางที่ดีที่ถูกต้อง อะไรที่ถูกต้องดีที่สุดก็เดินตามไปทางนั้น อันนี้เรียกว่าการฟังเทศน์ฟังธรรมแม้ นิดหน่อยแต่ก็เป็นประโยชน์

บทสรุปของการพระบวชใหม่เทศน์โปรดญาติ

ผู้ที่บวชที่ประสงค์จะได้รับผลแห่งการบวช จักต้องระลึกหรือสำนึกถึงความที่ตนจะต้อง รับผิดชอบในความล้มเหลว หรือ ความประสบผลสำเร็จในการบวชของตนด้วยตนเอง เพราะตนขอ บวชด้วยความสมัครใจของตนเอง เพื่อเป็นเครื่องเตือนตนไม่ให้เป็นผู้เสียหายในการปฏิญาณตน จัก ต้องระลึกถึงข้อที่ได้ทำพิธีขอบวชของตนในสถานที่ยึดถือปฏิบัติ ในโอกาสอันศักดิ์สิทธิ์ ในท่ามกลาง หมู่คณะที่ประชุมกันในนามของพระรัตนตรัย ตนจะต้องมีหิริและโอตตปปะ ในการที่จะรักษา เกียรติยศของตนตามที่ได้ปฏิญาณในการบวชของตนไว้อย่างไร เป็นผู้สำนึกในลักษณะของการบวช อันแท้จริง กล่าวคือ การไปหมดจากเรือน จากการกินอยู่ยุ่งเหยิง การใช้สอย การทำ การพูด และ ความรู้สึกนึกคิดอย่างฆราวาสโดยสิ้นเชิง และเป็นผู้เว้นหมดจากสิ่งที่ไม่ควรเว้นควรละ ตามธรรมตาม วินัยในพระศาสนา ทำการบวชของตน ให้เป็นการบวชที่บริสุทธิ์และถูกต้อง ไม่นำมาซึ่งอันตรายแก่ ตน เพราะการบวชของตน มีพระรัตนตรัย ซึ่งมีใจความสำคัญรวมอยู่ที่ความสะอาด สว่าง สงบ เป็น วัตถุที่ตั้งอาศัย เป็นการบวชที่นำมาซึ่งผลอันจะพึงได้แก่ตน แก่ผู้มีบุญคุณของตน ตลอดถึงผลที่จะ พึงได้แก่พระศาสนา รู้จักถือเอาประโยชน์อันสูงสุด ซึ่งเป็นความมุ่งหมายอันแท้จริงแห่งการบวช กล่าวคือความเร็วในการบรรลุมรรคผลและโอกาสที่ตนสามารถบำเพ็ญประโยชน์ตน และ ประโยชน์ผู้อื่นได้กว้างขวางไพศาลสูงสุด อย่างไม่มีขอบเขต

ธรรมะกับชีวิตประจำวันเราจะทำอย่างไรให้ตั้งอยู่ในความประมาท ความประมาทเป็นเหตุ ให้เสียหายหลายอย่าง เราต้องมีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ ตั้งแต่ตื่นนอนจนถึง หลับนอน ต้องมีสติไม่ประมาทในวัย ในชีวิต ในความเป็นอยู่ พระพุทธเจ้าตรัสว่าความประมาทเป็น ทางแห่งความตาย พระพุทธศาสนาสอนในเรื่องความไม่ประมาทในชีวิต ในวัย ในความเป็นอยู่ ต้อง ปฏิบัติธรรมอยู่ตลอดเวลา มีสติสัมปชัญญะอยู่นั่นเอง เพราะฉะนั้นถ้าเราปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอ ก็จะมีคามอดทนอดกลั้น เป็นข้าราชการต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยความไม่ประมาท ไม่ เผลอเรอ ไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้นมาได้

ในชีวิตประจำวันของเรามีสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เรียกว่า “โลกธรรม” คือ ของประจำ โลกมีมาตั้งแต่โบราณ พระพุทธเจ้าตรัสว่า มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มีนินทา สรรเสริญ ทุกข์ สุข เป็นเรื่องประจำโลกถ้าทำใจได้ก็จะอยู่สบายใจ ในทางพระพุทธศาสนาสอนให้เป็นคนอดทนเพราะ เรื่องต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่เราต้องประสบอยู่เป็นประจำ มีสุขวันนี้มันก็มีทุกข์ มียศก็เสื่อมยศ มี ลาภก็เสื่อมลาภ ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามแต่ก็ต้องเจอสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ต้องทำตนให้แข็งแกร่งดังภูผา จิตใจก็เหมือนกัน ถ้าทำเช่นนั้นได้ก็จะสบายใจ พระพุทธเจ้าพระอรหันต์ไม่มีความโกรธ ความโลภ ความหลง ไม่มีราคะ โทสะ จึงทรงอยู่ได้ หากว่าเรามีความตั้งใจต่อพระพุทธศาสนา ถ้าเรามีความ ปราปรณชาติต่อสังคมโดยมากจะไม่มีศัตรู มีเมตตากายกรรม เมตตาวาจากรรม เมตตาเมตตากรรม มี

ความเห็นที่ถูกต้องความเห็นที่ดีเป็นคนที่จิตใจสูงส่ง เราก็จะมีความสุขตลอดเวลา ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่มีความโลภจนเกินไป ไม่มีความโกรธจนเกินไป ปฏิบัติหน้าที่อย่างไรให้มีความสุข

เอกสารอ้างอิง (References)

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

พุทธทาส ภิกขุ. (2556). โอวาทคำสอน สำหรับพระภิกษุผู้บวชใหม่ (สำหรับพระบวชใหม่).

กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

พระปลัดอุดร อุตตรเมธี. (2550). การบวชและการประพฤติพรหมจรรย์. สืบค้น 7 กุมภาพันธ์ 2565, จาก http://oldweb.mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=608&articlegroup_id=121.

พระมหาสมจิตร ชินปุตุโต. (2549). ธรรมะกับชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน. สืบค้น 7 กุมภาพันธ์ 2565, จาก http://web.krisdika.go.th/data/serve/tha/acknowledge/acknowledge_1/acknowledge1_16.htm.

พระมหาเสถียร สุวณฺณฐิติ และพระมหาวิริยะ ธมฺมสารี. (2553). สุตปรารภของบุพการี. สืบค้น 7 กุมภาพันธ์ 2565, จาก http://www.kalyanamitra.org/th/uni-boon_detail.php?page=1449.

โสภณ พรโชคชัย. (2563). การเทศน์โดยพระบวชใหม่ ‘กิตติโสภณ ภิกขุ’. สืบค้น 7 กุมภาพันธ์ 2565, จาก http://www.area.co.th/thai/area_announce/area_press.php?strquey=press_announcement3495.htm,

Sanook! Horoscope. (2555). อาณิสสของของบวช คืออะไร. สืบค้น 7 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.sanook.com/horoscope/31233>.